

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yliopistollisen psykoterapiakoulutuksen järjestämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon ym. /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 652/2018 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä psykoterapiakoulutuksen järjestämisvastuun ja rahoituksen selkeyttämiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Psykoterapeutti on laissa ja asetuksessa terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994 ja 564/1994, jäljempänä ammattihenkilölaki ja -asetus) tarkoitettu nimikesuojattu terveydenhuollon ammatti. Valvira merkitsee hakemuksesta hyväksyttävän koulutuksen suorittaneen henkilön psykoterapeuttina terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriin (Terhikki), jolloin hän on oikeutettu toimimaan asianomaisessa ammatissa ja käyttämään asianomaista ammattinimikettä.

Psykoterapiaa annetaan erilaisilla rahoituksilla julkisena ja yksityisenä palveluna. Suomessa on tällä hetkellä yli 8000 psykoterapeuttia, joiden koulutus pohjautuu useihin erilaisiin psykoterapiasuuntauksiin. Psykoterapiakoulutuksen sisältö vaihtelee suuntauksesta riippuen.

Psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtava koulutus siirrettiin asetusmuutoksella vuonna 2010 yliopistojen vastuulle. Asetusmuutos tuli voimaan 31.12.2011 (valtioneuvoston asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asutuksen muuttamisesta, 1120/2010). Tavoitteena oli vahvistaa psykoterapiakoulutuksen tieteellistä perustaa, edistää psykoterapiatyön laatua, menetelmäkehittelyä ja terapiatyön vaikuttavuuden tutkimusta. Valtakunnallinen yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortio on suomalaisten yliopistojen psykiatrian, nuorisopsykiatrian, lastenpsykiatrian ja psykologian oppiaineiden yhteistyöelin, jonka tehtävänä on edistää korkealaatuisten psykoterapeuttikoulutusten toteutumista jäsenyliopistoissa. Konsortio seuraa myös yliopistojen yhteistyössä muiden kouluttajaorganisaatioiden kanssa järjestämien psykoterapeuttikoulutusten toteutumista ja pyrkii myötävaikuttamaan siihen, että erilaisia koulutuksia on tarpeen mukaan valtakunnallisesti tarjolla.

Psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavasta koulutuksesta säädetään ammattihenkilöasetuksen 2 a pykälässä. Psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttämisen edellytyksenä on, että asianomainen henkilö on suorittanut yliopistolaissa (558/2009) tarkoitetun yliopiston tai tällaisen yliopiston yhdessä muun kouluttajaorganisaation kanssa järjestämän psykoterapeuttikoulutuksen. Järjestävällä yliopistolla tulee olla psykologian tai lääketieteellisen alan koulutus-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 652/2018 vp

vastuu. Yliopisto ottaa opiskelijat psykoterapeuttikoulutukseen. Psykoterapeuttina toimimisen edellyttämä osaaminen hankitaan vähintään 60 opintopisteen laajuisilla opinnoilla, jotka koostuvat teoriaopintojen, työnohjauksessa tapahtuvan psykoterapeuttisen potilastyön, koulutuspsykoterapian ja opinnäytetyön opintokokonaisuuksista. Osaaminen osoitetaan näytöllä.

Ammattinimikkeen käyttöönnoton edellytyksenä on soveltuvan tutkinnon suorittamisen jälkeen ennen psykoterapeuttikoulutuksen aloittamista hankittu vähintään kahden vuoden työkokemus mielenterveyspalveluissa tai sitä vastaavassa tehtävässä ja että ennen psykoterapeuttikoulutusta on suoritettu: 1) soveltuva ylempi korkeakoulututkinto tai soveltuva sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto; tutkintoon tulee sisältyä tai sen lisäksi olla suoritettuna yhteensä 30 opintopisteen psykologian tai psykiatrian opinnot; 2) sairaanhoitajan opistoasteen tutkinto ja tutkinnon lisäksi erikoistuminen psykiatriaan, jos tutkintoon ei ole sisältynyt psykiatrian opintoja; tai 3) muu 1 tai 2 kohtaa vastaava ulkomailla suoritettu koulutus.

Yliopistolain 7 c pykälän mukaan yliopistojen erikoistumiskoulutukset ovat korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettaviksi tarkoitettuja, jo työelämässä toimineille suunnattuja ammatillista kehittymistä ja erikoistumista edistäviä koulutuksia. Erikoistumiskoulutuksille on tyypillistä koulutuksen suuntaaminen tutkintoa suppeampaan ja tarkemmin määriteltyyn osaamiseen. Psykoterapiakoulutuksen taustakoulutukset sen sijaan ovat hyvin moninaiset, ja yhteinen tekijä on vaa-dittava alan työkokemus.

Psykoterapeuttikoulutus on yliopiston järjestämää maksullista täydennyskoulutusta. Nykyisellään kustannukset jäävät usein kouluttautujan itsensä maksettavaksi, joskin myös työnantajat osallistuvat jossain määrin koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin.

Kuluvalla hallituskaudella on aloitettu terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain uudistaminen. Tässä yhteydessä on tarkoitus tarkastella ammattihenkilölainsäädännön kehittämistarpeita eri ammattinimikkeiden näkökulmasta.

Sosiaali- ja terveysministeriö on tietoinen psykoterapiakoulutukseen liittyvistä haasteista. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän uudistamisen ja kehittämisen yhteydessä on tarkoitus tarkastella myös mahdollisuuksia eri tavoin tukea psykoterapiakoulutuksen toteutumista Suomessa.

Helsingissä 5.3.2019

Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko